

LO GERONÉS

PERIÒDIC DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. 1 pesseta trimestre
Fora. 1 25 id. id.
Estranger. 1 50 id. id.
Un número 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanar,

Any VI.

Diumenge 24 de Dezembre de 1899

Núm. 277.

Lo Catalanisme

y ls Concerts econòmichs

Avans de precisar quin es lo criteri del Catalanisme respecte dels Concerts Econòmichs, es de tot punt indispensable precisar que entenem per Catalanisme.

Catalanisme es, a nostre entendre, lo conjunt de persones, entitats socials y periòdichs quin propòsit es treballar per la restauració de la nacionalitat catalana y per la autonomia completa de Catalunya.

Cap persona, cap entitat aislada, ni cap periòdich dels quals tenen y complexen aquell propòsit, per catalanistas que sien, se pot atribuir ab rahó ni de veritat la representació del conjunt, ó sia, la representació del Catalanisme, ni parlar en son nom.

La única entitat que, sense compondre en son sí tots los catalanistas, ne comprén y té la representació autorisada de la major part d' ells — individualitats, associacions de diferents menes y periòdichs — es la Unió Catalanista. La Unió Catalanista en, conseqüència es la que té mes dret que ningú a atribuirse la representació del Catalanisme y a parlar en nom del Catalanisme, y aixís ho han regonegut, al menys fins ara, la quasi totalitat dels que s'anomenan catalanistas, y aixís creyem ho tenen de regonexer los que no se'n anomenan y ls que no'n son.

Sentat aixó, excusat es dir que per nosaltres lo criteri del Catalanisme respecte dels Concerts Econòmichs es y s' deu buscar en lo manifestat sobre aquests en les Assamblees celebrades per la Unió Catalanista, y no en altre part.

En la Assamblea de Manresa de 1892 se acordaren les Bases generals del Programa Catalanista. En elles no s' parla de Concerts Econòmichs y s' considera com atribucions exclusives de Catalunya en materia económica l'establiment y percepció d' impostos y totes les altres no reservades al Poder central (Basa 6.ª) essent d' advertir que entre les últimes hi figuran exclusivament «les relacions econòmiques d' Espanya ab los demás paysos, y en conseqüència, la fixació d' aranzels y el ram d' Aduanes» (Basa 1.ª, c) y «La formació del pressupost anual de gastos (s' entén de l' Estat) que, en lo que no arribin les rendes d' Aduanes, deurá distribuirse entre les regions á proporció de sa riquesa» (Basa 1.ª, f).

En la Assamblea celebrada á Reus l' any 1893 y com á un dels medis pera conseguir la aplicació parcial é immediata de les Bases de Manresa, s' acordá: «La publicació d' una Memoria en que s' hi posin en comparació les sumes immenses que Catalunya entréga al Estat en concepte de tributs ab les que'n reb peix serveys que aquest li presta. — Proposar un sistema tributari ab los medis practichs de substituir lo sistema actual de contribucions per un altre consistent en arreglos econòmichs entre les Regions y l' Estat sobre la basa de quantitats fixes.» La idea dels Concerts Econòmichs ab l' Estat espanyol l' admeté donchs l' Assamblea de Reus com un medi de conseguir la aplicació parcial é immediata de les Bases de Manresa, pero ab dos condicions: primera, que s' fessin entre les Regions y l' Estat, y segona, que s' fessin sobre la basa de quantitats fixes. Y no podia ser d' altre manera: lo Catalanisme sense oposarse á la lletra y al esperit de les Bases de Manresa no podria admetre pera Catalunya més qu' una sola personalitat capassa de contractar ab l' Estat, y, per altre banda, los arreglos si no s' fessin sobre quantitats fixes, implicarien per part de l' Estat una intervenció major ó menor en l' establiment y percepció dels impostos no exceptuats per la Basa 1.ª de Manresa incisos e y f, intervenció que contradiria y faria impossible d' aplicar l' Basa 6.ª, que reserva á Catalunya, com á única soberana de son govern interior, l' establiment y percepció d' impostos.

En la Assamblea de Balaguer de l' any 1894, dedicada precisament á fixar les «Bases pera la Tributa-

ció de Catalunya segons los principis regionalistes», després d' expressarse la conformitat ab los principis fonamentals de la Constitució acordada en la Assamblea de Manresa, passa á ratificarse en lo acordat á Reus ab aquestas paraules: «Mentres aquesta Constitució (la de Manresa) no arribi á plantejarse en tota sa integritat, entra en lo terrenó de lo possible y es altament convenient que Catalunya substituïxi l' actual sistema de contribucions per un altre consistent en arreglos econòmichs ab lo Govern sobre la basa de quantitats fixes y aixís fou declarat en la Assamblea de Reus.» Observis com la Assamblea de Balaguer, manté las dos mateixas condicions imposadas per la Assamblea de Reus, axó es, que qui concerta ab l' Estat ó ab lo Govern sia Catalunya, y que ls concerts tingan per basa quantitats fixes. Pero l' Assamblea de Balaguer fa més: exigeix en aquestos Concerts noves condicions.

Així, després de manifestar lo que correspondrà fer á Catalunya en lo primer cas, en lo del establiment total de les Bases de Manresa, y de dir respecte del segon, ó sia l' de la seva aplicació parcial á que s' refereix lo acordat á Reus, «convé que Catalunya s' encarregui (s' entén al fer Concerts) del major número de serveys trayentlos de mans del Estat ó del Poder Central y venint l' import dels mateixos en descàrrech de la quantitat que, en virtut dels arreglos econòmichs que s' fassin hagi de pagar al Govern, á fi d' imprimir en ells desde ara lo segell característich de sa individualitat y geni practich»; anyadeix tot seguit: «Y lo mateix en l' un que en l' altre (es á dir, aixís en los casos d' implantació total com parcial de les Bases de Manresa, comprenent en conseqüència los Concerts Econòmichs) tant la quantitat que degui satisfacer al Poder Central com les que sien necessaries pera cubrir l' import dels serveys regionals que vinguin á son càrrech, Catalunya les obtindrà per medi d' un sistema tributari adequat á son modo d' esser ab arreglo als següents principis y bases» (seguexen los acorts presos sobre tributació per la Assamblea). Per manera que, repetim, a les dos condicions que exigeix en los Concerts Econòmichs l' Assamblea de Reus, la de Balaguer n' hi anyaleix una tercera; la de que les quantitats necessaries pera cubrir lo cupó ó cupos concertats ab lo Govern, s' obtingan ab arreglo als principis y bases acordats en dita Assamblea. D' aquesta condició s' desprén que l' Assamblea de Balaguer, una vegada tractat lo cupó, entén que Catalunya devia quedar facultada pera cubrirlo de la manera que ho creués més convenient, ó sia, que satisfeta al Estat ó al Govern la quantitat convinguda pogués fer y desfer en materia de contribucions é impostos de conformitat á la Basa 6.ª de Manresa y á la totalitat dels principis y Bases acordats á Balaguer; en una paraula, que li havia de ser regoneguda la autonomia respecte de tot lo contractat, a semblansa de lo que s' verifica ab Navarra y les provincies Basques. De no entendreho així la assamblea de Balaguer hauria acordat una cosa impossible de cumplir, puig may podria Catalunya aplicar á la obtenció de les quantitats convingudes los Principis y Bases de Balaguer si hagués de de subjectarse á les disposicions generals (lleys, reals decretos, reals ordres, instruccions, reglaments, circulars, etc. etc.) dictades sobre la materia per l' Estat espanyol, quasi totes informades en uns principis oposats als d' aquells Principis y Bases.

La Assamblea de Olot de l' any 1895 no s' ocupá de materia económica, y la de Gerona de 1897 fou sols un acte de protesta contra les mides preses arbitrariament contra varis periòdichs catalanistas y en ella no s' feu més que ratificar los acorts de les Assamblees anteriors.

Tenim, donchs, en resú que l' Catalanisme accepta ls Concerts Econòmichs y fins los creu convenientes, pero ab aquestes condicions: 1.ª que qui concerta sien les Regions (Assamblea de Reus), y aplicat á nostre cas, Catalunya (Assamblea de Balaguer); 2.ª, que ls Concerts se fassin sobre la basa de quantitats fixes (Assamblees de Reus y de Balaguer); y 3.ª, que la ob-

tenció de les quantitats indispensables pera cubrir los cupos concertats, se conformi á les Bases pera la Tributació de Catalunya acordades en la Assamblea de Balaguer (Assamblea de Balaguer). Recomaná, ademés, aquesta última Assamblea que al ferse ls Concerts se procuri que Catalunya s' encarregui del major número de serveys possible.

Conegut lo criteri del Catalanisme respecte dels Concerts Econòmichs en general, en altre article examinarem si l' Concert Econòmich que proposa l' Foment de la Producció Nacional de Barcelona, quines Bases publicarem en lo penúltim número de Lo GERONÉS, s' acomoda ó no al criteri del Catalanisme.

J. B. y S.

LA GUERRA DEL TRANSVAAL

La continuada serie de victories obtingudes per les milicies del Transvaal y l' Orange sobre ls exèrcits britànichs, ha confirmat — tot omplintnos de goig — les esperances dels que tenim fé en les ensenyances de la historia y en el pervindre de la humanitat, y ha dexat sorpresos als boca-badats que creuen que l' actual es l' estat definitiu del Mon.

Lo que ha succehit es lo que havia de succehir. L' Imperi Britànich — el més gran organisme polítich qu' han vist els sigles — havia arribat al cim de son poderiu, havia alcançat el punt culminant de sa vida que la historia simbolisará segurament en el jubileu de la reina Victoria, y devia comensar el periode de sa decadencia.

Perque ls Estats son organismes vivents que naxen crexen y moren. El Mon se compon de molts Estats, cada un dels quals se troba en una edat diferenta de la vida; n' hi ha qu' estan en la infancia, altres en la joventut, n' hi ha en plena edat viril, y per fi també n' hi ha qu' estan en l' agonía. No hem de mourens de casa per trobarne un exemple d' aquesta última classe.

L' Imperi Britànich se trobava suara en la plenitud de la existencia, y per consegüent no estava lluny l' dia en que devia comensar la baxada. La guerra del Sud - Africa senyalará l' punt inicial d' aquesta baxada.

Y era de pensar que en aquesta guerra devia capgirarse la sort d' Inglaterra, perque el triomf d' aquesta hauria sigut la descomposició del equilibri internacional. La victoria d' Inglaterra sobre les simpátiqes repúbliques del Africa Meridional significaría l' domini d' aquella nació sobre tot el continent africa, y no hi hauria hagut aliansa possible que hagués pogut contrabalansejar l' immens poder britànich: el Mon s' hauria convertit en colonia ó protectorat anglés.

Ara les conseqüencies possibles que de tart ó de lluny seguirán a les victories dels boers, serán la formació d' un gran Estat sud - africa compost, ademés de les dues repúbliques germaniques, de les diferents colonies ingleses d' aquella part del Mon. Y no será lluny el dia en que les més progressives y autonòmiques colonies britàniques de altres regions, com el Canada, l' Australia, Nova - Zelanda, etc., aniran desmenbrantse del poderós Imperi, y aquest, completa ja sa missió, passará a la Historia merexent d' ella alabansas per haver contribuït en gran manera á la civilització y població de bona part del Mon.

Y els pobles boers, aquells dos Estats fundats per uns quants ferrenys pagesos que no poguent sufrir el jou anglés anaren á constituir un nucle de civilització y de llibertat al mitg de la terra més salvatge del Mon, haurán sigut l' instrument providencial de que s' haurá valgut Deu per enderrocar l' orgull britànich.

Perque, com sempre, es d' admirar en aquesta lluita com se complex la ley eterna de que l' ambició y l' orgull desmesurats perden els Imperis, y la virtut, el treball y la fé son els caràcters que distingexen als pobles creadors d' Estats.

Alguns comerciants monopolisadors, els aristòcrates orgullosos y certs polítichs populars, foren els organitzadors de la inícia guerra contra ls boers.

Pero aquels, regits patriarcalment pe rhomes de la mena dels que figuren ab l' aureola d' heroes en la infancia de tots els pobles, no s' acobardiren davant del fins allavores omnipotent Imperi, y, sense desconexer la força del enemich, posaren sa confiança en Deu, invocaren públicament son auxili y s' disposaren, sense bravates, a defensar sa independència nacional y sa llibertat política.

Y han vensut, perque al poble que s' mereix la victòria Deu li dona.

IGNASI PRIM DE BATLLE

Una festa en lo Seminari Conciliar

En nostre Seminari Conciliar s' hi fondà una congregació sols l' advocació de l' Immaculada Concepció y dels Sants Tomas d' Aquino y Lluís Gonçaga, lo 28 de Janer del any 1839, segons d'alos que tenim al aguayt, essent agregada a la Prima Primaria lo 8 de Deembre del propi any: per causa de la Revolució que s' aixeca enarbolant la bandera de la llibertat, hagué d'esser suspesa en 10 d' Octubre del 72 y quatre anys després, terminada l' época que s' hauria d' anomenar del Terror, fou ditxosament restablerta.

Aquesta congregació de la quina ne son directors los Rvts. Joan Garrigolas y Dr. Miquell Serra, abdos catedràtics del Seminari, y de la que en forman part la casi totalitat dels Seminaristas, obsequià a sa Excelsa Patrona lo jorn acostumat, cap-vuytada de la Concepció Immaculada, ab los sagüents cults: A las 7 y mitja, missa de Comunió general fent la plática preparatoria el Rvt. D. Arthur Costa, Catedràtic de Llatí del Establiment. — Durant l' Ofertori y distribució del Pa Eucarístich, lo poch temps fa constituhit « Orfeo de Santa Cecilia » baix la direcció de son fundador Rnt. Garcia, ns deixà sentir sa armoniosa veu ab composicions d' autors de verdadera musica d' Església, musica que per las pestes del Profetantisme y Liberalisme no podem avuy dia sentir en la major part de las Esglésias essent doble lo motiu per lo que felicitem a son fundador y director, lo mateix que als dignes superiors del Establiment, ja que a l' idea del primer y al permis del segons, lo mateix que a la cooperació dels Orfeonistas, debem lo poguer sentir la musica religiosa, que com hem ayans apuntat sols se sent en algunas Esglésias. — Las composicions que formaren part de lo repertori durant l' acte de la Comunió General, foren las següents: A veus solas, lo motet « Adoramus » de Palestrina, las composicions de Gounod « Ave Verum » y « Ecce Panis »; las arias de baritono, « Invocazione a Dio » y « Oh Salutatis »; el duo de B. C. de Arce, « Convertere »; el solo de baritono, « Acte d' Amor », composició del Director del Orfeo, terminant ab la « Parafrahis del Ave-Maria » del mestre Carreras.

Totas las composicions foren molt ben interpretadas, per lo que mereixeren la felicitació de gent entesa en musica religiosa, a la que hi afegim la nostra, desitjantloshi força amor a la musica religiosa y als cants de nostra terra.

A las deu se cantà per la capella de musica ja missa del mestre Asioli. A las 6 de la tarde se cantà lo Trisagi per la màterxa, resantse després las oracions propias de la Congregació, terminadas las que puja a la Sagrada Catedra lo Rnt. Jaume Estebanell, Capella de la Casa Provincial de Caritat de Barcelona, donantse final al acte ab escullits motets a la Verge y la oració corresponent a la festivitiat. La nota principal no tant per sa noveltat, com per sa necessitat, fou l' « Orfeo de Santa Cecilia » per lo que no podem terminar eixas ratllas sens donarli una encoratjadora felicitació y més si aquest Orfeo ha d'esser la causa de que s' tregui de nostras esglesias eixa musica teatral, musica feta expofes per teatres y balls, que tant de mal sentir fa en la casa de Deu.

Havem també de felicitarlos a nosaltres que formen part del Regionalisme militant, ja que aquest ha sigut lo que ha introduhit en nostras esglesias la musica religiosa, y no podem escasejar un visca al mestres Millet y Morera ja qu' ells han sigut los que han escampat arreu la musica d' esglesia. — M.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. — Sessió del 18 de Deembre. — (2ª convocatorià). — Reunits 9 consajals baix la presidencia del arcalle de senyor Catalá, prengueren los següents acorts:

Apróbat la seta de la sessió anterior.

Id. compes per valor total 927,50 ptas.

Quedar enterat de una comunicació del Govern civil trasladant la R. O. de Governació desestimant lo recurs entaulat contra l' arrendament del Teatre.

Nombrar pèit tercer pera la valoració del salt d' aygua de Bescanó, de propietat del Ajuntament, al enginyer D. Marcelo Boy

Aprobar lo concurs pera la poda y plantació d' arbres de la Devesa, adjudicantse als Srs. Duch, Roca y Bellolá.

Formar las llistas de compromissaris pera l' elecció de senadors.

Nombrar vigilant del escorxadó a don Xerapi Mirambell, capatás de las brigadas, suprimint aquesta última plassa.

Lo president de la Comissió de Foment manifestá que l' dia 27 comensarian las obras de reparació del pont de Sant Agustí.

Lo GERONÉS dessitja felisses festes de Nadal y bon fi y principi d' any a sos subscriptors y llegidors, a sos colegues en la premsa particularment la catalanista, y a totes les entitats catalanistas en general.

— Se ns comunica, y axís també ns consta per la premsa local, la activitat que sembla vol tornar a desplegar la Económica d' Amichs dels País de Gerona.

Molt celebrariem que presidexi en aquest mohiment un verdader esperit dessinteressat y apartat de tota mena de política petita.

Si de debó s' vol constituhir una Societat Económica pera complir ab independència de tot caciquismo los importants objectes que constituhexen la finalitat propia de semblants societats, lo camí unich, legal y decorós que deu seguirse, es el que indicarem en aquest Setmanari a cinch d' Abril del corrent any en l' article « Las Informalitats de la Económica de Gerona », article que per cert quedá incontestat.

Procedeix, donchs, ja que de fet mori la Económica, y avuy no resuscitan los morts, que l' Governador declari legalment disolta nostra Societat Económica, y que tot seguit convidi a la gent de bona voluntat, de verdadera representació en la agricultura, industria, comers, llettras y arts, a fi de formarne un' altre.

Si axís se fa, creyem que trobará ressó lo desveltament que diu pensa promoure's.

De no ferse d' aquesta manera, podria creure's que a lo que s' tira es a reconstituhir la Económica pera fins proxims electorals que durant dos eleccions seguidas dexa ja de complir, lo que a més de no poguer esser davant de la legalitat, involucra una gran ilegalitat é injusticia, puig que no formantla de nou com es del cas, se consideran com a socis actuals, d' una manera per demés arbitraria y convencional, a una serie de senyors que realment havian dexat de formar part de la Económica per no funcionar aquesta y no complir cap, pero absolutament cap dels fins el seu institut, y dexan de continuarsen altres que s' troban ab iguals condicions y fins en circumstancias preferents per comptar major antiguitat y haver pagat mentres se cobrava, tinguent aquells sobre aquestos y demés que entrin de nou la preferencia ó dret de votar compromissaris pera Senadors si comptan ab tres anys d' antiguitat dintre la Societat.

Repetim, donchs, que procedeix declarar disolta la Económica y constituhirne una altre de nova ahont tothom sigui igual.

Si axís se fa, com esperem, s' evitarán reclamacions y recursos y tot anirá com una seda.

Estarém a la mira y obrarém en conseqüencia.

— En virtut de les oposicions darrerament fetas a Madrid, ha sigut nombrat Catedràtic de llengua alemanya del Institut de Cadiz D. Pau Riera, fill de nostre bon amich, compatrici y company de causa En Joaquin Riera y Bertrán. A pare y fill, sia la enhorabona.

— Pel dimars passat dia 19 estava convocat l' Ajuntament pera celebrar sessió extraordinaria. Hi assistiren dotze concejals comptanhi l' Arcalle, dels 20 que formen la corporació, sospenguentse la sessió segons manifestá lo senyor Secretari per falta de número.

— Avans d' ahir mori víctima de rápida malaltia l' oficial primer de la Secretaria del Govern militar don Joseph Creus y Popple, persona molt estimada per son caràcter y l' amabilitat ab que servia als que tenian de dirigirse per algun assumpto a n' aquellas oficinas, especialment als qui se li dirigian en tot lo referent a quintas, guiantlos del modo més desinteressat, estalviantloshi passos y servintlos en tot lo que podia. No era necessaria ab ell cap recomanació. Molt é eran los pagesos que trobantse en alguna dificultat en materia de quintas anavan a consultarlo y a tots servia ab lo mateix cuidado. Descansi en pau y rebí sa familia la expressió de nostre sentiment.

— Ha mort també el pare del actuari de la curia eclesiástica Rnt. D. Joseph Matas. R. i p.

— Ha sigut sobressehida la causa que s' seguia contra l' director de nostre estimat colega y company de causa La Veu del Segre, que s' publica a Lleyda, per denuncia soferta Nos en alegram de cor.

Igualment ha quedat clos lo sumari de la causa que s' instrueix al ilustret y entusiasmata sacerdot Mossen Joseph Cardona, pel sermó que pronunciá en la iglesia de Targa lo dia la inaugural de la Agrupació d' aquella vila. Li desitjem lo felís éxit que s' mereix.

— La fabrica de filats y teixits de Romeu Germans de Banyolas, ha parat los seus treballs.

— Hem rebut los números 122, 123 y 124 de « La Opinión Catalana » periódich que s' publica a la Habana, en lo quia hem llegit declaraciones francament catalanistas. In-

erta treballs y poesies en nostra llengua, la lletra y música de Els Segadors, que s' cantarán allí per primera vegada l' endemà de Nadal pel coro catalá Dulzuras d' Euter. E, y además posa en la capsellera un extracte del programa d' la « Unió catalanista ». Enviem a dit periódich y als catalanistas de Cuba la nostre germanívola salutació.

— A Tortosa s' han trobat les ruines d' un edifici romá y en ell varis objectes qu' han sigut portats al Museu Arqueològich municipal d' aquella ciutat catalana.

— Ha mort a Banyolas D.ª Maria Guardiola, viuda de Boschmonar, mare del actiu procurador d' aquest Juljat nostre amich D. Daniel Boschmonar, a qui acompanyem en lo entiment.

— La setmana pasada morí a Tarragona lo Rnt. P. Francisco Butiñá, de la Companyia de Jesús, fundador del convent de religiosas Servas de Sant Joseph d' aquesta ciutat. R. i p.

— En la Gaceta del 18 de Deembre s' insertá una R. O. del Ministeri de Governació de 12 del mateix mes per la que, de conformitat ab lo dictamen de la Comissió de bany del Consell de Sanitat, s' estableix que en lo successiu la temporada oficial en lo establiment balneari de Caldas de Malavel·la depropietat de don Esteve Prats sigui desde el 1.ª de Maig al 30 d' Octubre, al igual que la fixada pels establiments « Vichy Catalá » y de Soler.

— En lo dia de Reys tindrà lloch a Olot una festa de propaganda catalanista en la quina sembla pendran part signifiadas personalitats del catalanisme militant. Procurarém no ferhi falta.

— Tan tingut molta acceptació las tarjetas de felicitació de bonas festas que ha editat l' « Unió Catalanista », y que poden circular per l' Estat espanyol ab un sello de quart de céntim, poguentshi escriure solsament la firma del remitent y fetxa. A fi de facilitar l' adquisició a las moltes persones que en ómanan, s' han posat a la venda al preu de 10 céntims cad una en l' establiment de caniseria « La Reforma » del Sr. Criol Carbó.

— S' ha posat a la venda la décima emissió de sellos de l' « Unió Catalanista ».

— Hasigut nombrat Vice-rector de la Universitat de Barcelona y Degá de la Facultat de Filosofia y Llettras lo catedràtic de llengua grega don Ramón Manel Garriga y Nugués y catedràtic de dret mercantil, vacant per jubilació de don Manel Durán y Bas, don Llorens Benito.

— El da 20 del vinent Janer tindrà lloch en la Casa-Collegi notarial en Barcelona el sorteig de opositors a las norrias vacans.

— La Junta de Govern del Collegi d' Advocats de Gerona, fentse ressó del desitg manifestat per diferents entitats y particulars de que s' procuri la inclusió en lo Códich civil catalá que está elaborant la Comissió nombrada per R. D. de 24 Abil últim, del dret consuetudinari del Bisbat de Gerona, que sigui compatible ab lo modo d' esser l' actual societat y que está vigent avuy dia, ha nombrat una comissió especial composta del Secretari contador de dita Junta don Ramón Maria Almeda, dels col·legiats senyors Baylina, Franquesa y Prim de Balle y del Delegat d' aqueix districte notarial D. Enli Saguer y Olivet a fi de que indiquin las particularitats que de ditas costums jutgan oportu indicar a la Comissió codificadora catalana pera sa inclusió en lo esmentat Códich, donchs segons tenim entés s' els ha prorrogat lo terme pera portar a cap sa tasca fins al 15 de Febrer vinent.

— Ab un des darrers números publicats, « Lo Teatro Regional » ha repartit a sos subscriptors l' episodi dramátich, en un acte y en vers, original de D. Joseph Pujadas y Truet, titulat Vida y Mort. Agrabim l' envió.

— Desde l' da 15 de janer del proxím any, 1900, sortirà a Perpinyá, ab lo titol de « Revue d' Histoire et d' Archeologie du Roussillon » una revista mensual destinada exclusivament a la publicació d' articles referents al Roselló y a fer conexer l' historia y arqueologia de dita Comarca catalana. Lo preu de suscripció, fora de Fransa, será de dotze franchs l' any. Forman lo Concell de Redacció los senyors Vidal, Bibliotecari de Perpinyá; Torreilles, catedràtic del Seminari; Masnou, conseller de la Prefectura, y Palustre, arxiver dels Pyreneus Orientals. Promet ser una publicació molt interessant.

— Continuan sortint numerosos objectes arqueològichs en les excavacions que varis especuladors verifican en les ruines de la que fou ciutat de Empuries. Ara últimament se ns ha dit que s' havian trobat bona colla de vasos de vidre y d' objectes de pasta ú os, que no hem pogut veure y que deuen haver portat a vendre a Barcelona, donchs llegim en los periódichs d' aquella capital que s' ha ofert la seva adquisició al Ajuntament lo quin ha nombrat una Comissió municipal pera que l' examini avans de reclamar lo parer de la Junta técnica. Es llastima que l' nostre Museu provincial no compli ab més fondos pera anar nutrint y completant les seves ja importants colleccions emporitanes, tasca que cada dia se fa més difícil pels preus exagerats que la competencia de Museus y coleccionistas fa que s' demanin per dits objectes.

— Diumenge passat quedá constituída a Reus una Associació de Jovent Catalanista. Forman la Junta Directiva En

Marian Pellicer, president; N. Anton Abelló Pascual, vis-president; En Miguel Barberà y Baldrich y En Francesch Cubells, vocals; En Joan Oliva, tresorer, y En Joseph M. Vilar y Sardà, secretari. Rebi la nova Associació la nostre entusiasta enhorabona y disposi de nosaltres en tot lo que poguem ajudarlos pera la consecució dels ideals que ella y nosaltres perseguim.

També hem llegit y ns ne felicitem, que en virtut dels auments que ha tingut la Agrupació Catalanista de Monistrol de Montserrat, tracta de constituhirse en Associació.

Victima de llarga malaltia ha mort don Anton Norat y Cateura, pare de nostre amic h conegut amo del café del Comers don Joseph, a qui acompanyem en lo sentiment.

Los dias 30, 31 de Dezembre y 1. de Janer se celebrará en nostre Seu un solemne Triduu ab exposició de S. D. M. concedintse indulgencia plenaria als que combreguin en lo dia 1. de Janer. En totes las parroquias denhen ferse funcions los dias 31 de Dezembre y 2 de Janer, fentse una colecta destinada al Sant Pare.

Desde el prop vinent any 1900, en la vila de Sant Celoni se celebraran tres fires anyals en los dies 17 de Janer, 13 de Juny y 15 d' Octubre.

LLIBRES PEBUTS

Poesies d' En Francisco Casas y Amigó, ab un prólech d' En Marian Aguiló y Fuster, mestre en Gay Saber. Segona edició. — Un volum en 8.º de 228 planes. — Barcelona, Tipografia Católica, 1899. — Preu 2 pessetes.

Les poesies d' En Casas y Amigó son ja conegudes y constituheix son major elogi lo fet de que al cap de poch anys de posada a la venda la primera, hagi sigut convenient ferne una segona edició. En elles s' hi troba sinceritat, espontaneitat, y facilitat no renyida aquesta última ab la pulcritud y ab la correcció de la forma.

Los sentiments qu' embargayan l' anima d' En Casas, la Fé y la Patria, guspirejen en ses poesies y s manifestan d' una manera natural fentles atractives y encisadores. Era un dels poetes jóves catalans que més prometia y que més havia ja conseguit: desgraciadament, la mort se l' endugué en la primavera de la vida, com a tants y tants altres que, segons paraules d' En Aguiló, « a viure lo que 'ls perlocava y donar lo que prometian, casi casi hagheren bastat ells sols pera emmantellar lo Principat ab sa gloriosa anomenada. »

Además del prólech d' En Aguiló, conté 'l llibre una biografia de l' autor, escrita per son cosí y amic intim En Francisco Amigó y Pla, y un Apéndice ab les poesies que dedicaren a la seva mort en Jascinto Verdaguer, En Miquel Victoriá Amer y les senyores N' Antonia Gili y Güell, N' Agna de Valldaura, Na Dolores Moncerdá de Maciá y Na Victoria Peuya de Amer.

Lo que millor pinta 'l cor de l' autor es que per disposició expressa del mateix, cas de publicarse després de la seva mort un volum de ses poesies que s' cregan aprofitables, lo producte íntegre de la venda vol que s' apliqui a almoynes.

Aprofitant la ocasió de correspondre aquest número de Lo GERONÉS a la celebració de les festes de Nadal, publiquem en la secció literaria alguns fragments de la bellisima poesia que En Casas dedica a n' aquesta diada.

Cartilla rústica para uso del cultivador de la viña americana, publicada per la Redacció de El Labriego. — Un volum en 8.º de 140 planes. — Vilafranca del Panadés, Estampa de P. Alegret y Vilarió, 1899. — Preu, 6 rals.

La bona acullida que tingué la primera edició d' aquest llibre, escrita en llengua catalana, y 'l desitj de la redacció de El Labriego, de extendre la seva utilitat y 'ls seus beneficis a tots los territoris d' Espanya, victimas de la invasió filoxérica, los ha aconsellat publicar la present edició, revisada y corregida, en llengua castellana, fentla aixís més comprensible fora de Catalunya.

La importancia del conreu de la vinya tant a Catalunya com a moltes altres regions d' Espanya, exigeix imperiosament que s' procuri conservar una de las principals fonts de nostre riquesa agricola, amenassada de destrucció per tantes malures y sobre tot per la filoxera, y son per tant merexedors de lloansa los qui procuran divulgar les nocions indispensables pera combatre la pernicioso plaga. L' éxit obtingut per la Cartilla rústica publicada ab aquest obgete per la redacció de El Labriego, la recomana als propietaris y conreuhadors de vinyes, que trobaran en ella instruccions clares y precises, tant respecte a la elecció de ceps com a sa plantació, amugronament empell y demés operacions qu' exigeix lo conreu d' aquesta planta, y a la elaboració y bona conservació del vi.

A més de ta llibreria d' En Alegret, a Vilafranca (Cort, 3), ahont deu dirigitse tota la correspondencia, acompanyant l' import ab sellos de 15 céntims; se ven també a Barcelona, a casa N' Alvar Verdaguer, Rambla del Centro, 5; y s' fan notables rebaxes segons lo número d' exemplars que s' prenguin.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

Als honorables poetes y prosadors de Catalunya y de tots los territoris ahont la nostra llengua es parlada coneuguda, 'ls VII Mantenedors del Consistori del Jochs Florals de Barcelona en l' any XLII de llur restauració, salut.

A fi de donar bon cumpliment a la honrosa comanda que 'l respectable Cos d' Adjunts nos feu lo dia 31 del darrer Octubre, vos convidam a pendre part en los Jochs Florals d' enguany que, segons los Estatuts y bonas costums establertes, se regiran per lo següent

CARTELL

Lo primer diumenge de Maig vinent, que s' escau esser enguany lo dia primer, se celebrará la poetica festa, en la qual seran adjudicats als autors de las tres millors poesias que hi optin, los tres premis ordinaris que ofereix cada any l' Excm. Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich ayudador de la Gaya Ciencia, ó sian: la Englantina, la Viola y la Flor Natural, que corresponen als tres mots que forman lo lema de la Institució.

La Englantina d' or se donará al autor de la mellor poesia sobre fets històrich ó gestas gloriosas de Catalunya, ó be sobre usatjes y costums de nostra benvolguda terra, essent preferida en igualtat de mèrit la escrita en forma narrativa de romans ó de llegenda.

De la Viola d' or y argent se n' farà entrega al autor de la millor poesia lirica relligiosa ó moral.

La Flor Natural, premi anomenat d' honor y cortesia, s' adjudicará a la millor composició en vers sobre tema que s' deixa al bon gust y franch arbitre del autor. Seguint la bella costum d' antich establerta, 'l qui obtinga aquest premi deurá ferne present a la dama de sa elecció, la qual proclamada Reyna de la Festa entregará tots los altres premis als qui guanyadors ne sian.

Premis extraordinaris

Una copa artistica que ofereix lo Consistori a la millor composició en prosa sobre tema y género literari que s' deixa al bon gust del autor.

Un premi que ofereix l' Ilm. y Rvdm. Sr. Bisbe de Lleyda, a la millor composició en prosa ó en vers de ecarácter relligiós.

Altre consistent en una ploma de plata que ofereix l' Ilm. y Rvdm. Sr. Bisbe de Tamasso, Administrador Apostòlich de la Diócesis de Solsona, a la millor descripció històrica y artistica del ex-convent de Bellpuig.

Altre que ofereix l' Ilm. y Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca a la millor composició sobre 'l tema següent: « Romançerel del Blo. Ramon Llull, de deu a quinze romancets que no passin gayre de cincuenta versos cada un, versant sobre 'ls passaljes més culminants de la vida del gran polígraf mallorquí. » Lo premi será un aplech d' obras classicas escritas en catalá, aixó es, d' escriptors de las diverses regions ahont se parla nostra llengua, a elecció del Consistori.

Altre premi, ofrena del Ilm. y Rvdm. Sr. Bisbe de Menorca, consistent en un objecte d' art, al autor del millor treball sobre 'l tema: « Orígens del Cristianisme en la illa de Menorca y fases perque pasá fins la invasió serra-hina. »

Altre ofert per l' Ilm. y Rvdm. Sr. Bisbe de Vich, al autor de la millor traducció en vers catalá y en ritme a propòsit pera esser cantat, del himne litúrgich que comensa Ave maris stella, consistent lo premi en un objecte significatiu ó alusiu a la calitat del tema.

Altre que ofereix la Junta Permanent de la Unió Catalanista y que consistirá en una joya alegòrica, al autor del millor « epissodi històrich de Catalunya, que, inspirantse en lo més ardent amor a la Patria, reunexi a sa bona forma literaria la condició de poguer destinarse a la lectura popular. »

Altre de la Associació popular regionalista, consistent en un objecte d' art, al autor de la millor descripció en prosa baix lo següent tema: « Comparansa entre 'ls regnals de Jaume primer de la Confederació Catalana - Aragonesa y Felip segon de Castella. »

D' acort ab los Estatuts dels Jochs Florals, podran concedirse además los premis, accessits y mencions honorificas que 'l Consistori judici ben merecuts.

Totas las composicions deurán esser mèditas y escritas en antich ó modern catalá d' aquest Principat, de Mallorca, de Valencia ó del Rosselló.

Tots los treballs, rigurosament inèdits y escrits ab lletra clara é inteligible, deurán esser remesos al Consistori, a son domicili, carrer dels Templaris, número 3, pis tercer, segona porta, abans del mitjdia del 15 de Mars vinent, junt cada hu ab un plech elós que contingui 'l nom del autor y dugui damunt escrit lo titol y lema de la composició.

No s' entregará 'l premi al autor qual nom no consti clarament expressat en lo plech respectiu ó vaja en forma d' anagrama, pseudònim ó altra contrasenva.

Los plechs que continguin los noms dels autors no primjats se eremaran, com de costum, en l' acte meteix de la Festa.

Lo Consistori s' reserva per un any, a comptar del dia de la Festa, la propietat de las obras premiadas.

D' acort ab lo prescrit en los Estatuts, se publicará un Cartell extraordinari en lo cas de rebre altres premis, sempre que 'l Consistori consideri que queda temps suficient pera la presentació de treballs que hi oblin.

Que 'l Senyor vos donga llum d' inspiració pera cantar ab esperit yerament catalá, la Patria, la Fé y 'l Amor, y a nosaltres discreció en judicar y acert en premiar als més dignes.

Fou escrit y firmat lo present Cartell en la Ciutat de Barcelona, als quinze dias del mes de Dezembre del mij vuyt cents noranta nou, per los VII Mantenedors. — Eusebi Güell, President. — Ramon Pieó y Campamar. — Joaquim Riera y Bertran. — Antoni Aulésia y Pijoan. — Enrich Morera. — Claudi Planas y Font. — Sebastia Trullol y Plana, Secretari.

AVIS

Se convoca als inscrits en l' « Agrupació Catalanista de Sport » per la reunió que tindrà lloch el dia primer de Janer proxím a fi de constituhir definitivament dita societat, en el local del « Centre Catalanista. »

SECCIÓ LITERARIA

LA NIT DE NADAL

(FRAGMENTS)

Com un llantió del cel
s' aixeca la lluna clara;
à sa argentina claror
qué bonica es la nevada!
Al punt de la mitja nit
se sent divina fragancia,
com si una rosa s' badés
al plujim de la rosada;
Si la neu abruga 'ls camps
y son mústiques les branques,
¿hont es la novella flor?
¿hont es la rosa que s' bada?
Estenent ab vol suau
les seves ales de plata,
á anunciarho als pastorets
un àngel del Cel devalla.

Pastorets, bonis pastorets,
que feu foc a la montanya,
si cap a Bellhem veniu
trobaréu la rosa blanca,
trobaréu un bell infant;
ajegut demunt la palla,
entre una mula y un bou,
en lo recó d' una estalla.
Sembla que plora de fret,
peró plora d' anyoranca,
del vostre senzill amor
anyora la dolça flama.
Lo seu Pare n' es fuster,
per ferli 'l breçol treball;
sa Mare per adormi 'l
hermosa cançó li canta:

SANT JOSEPH

Aquesta santa nit
à l' arbre de Davit,
pe 'ls bomens ha florit
una branqueta.
Ja que lo vaig régar
deixámela abastar,
deixámela olorar
la flor novella.

Si 'l Cel aydarme vol,
jo li faré 'l breçol;
tú bròdali 'l llençol
ab or y seda;
mes ¡ay! que no m' tenim,
perque tots dos vivim
en lo tristíssim llim
de la pobresa.

Es un càlzer de mel
es un hermós estel,
es una flor del Cel,
que vé a la terra;
floreta del cel blau,
que vessa olor suau,
lo cistellet hont cau
es un pessebre.

¿Com es que 'l Fill de Deu,
que té 'l univers sen,
vol naixer aprop meu
en nit tan freda?
Si es Rey de lo creat,
¿per qué no vé voltat
de llum y claretat,
com sol que s' lleva?

Jesús, divina flor,
infant de cabell d' or,
de llabis del color
de la rosella.
¿Oh quin bonich infant!
Mentres l' estich mirant,
adormat ab ton cant,
Esposa meya.

Oh fill a qui m' mantinch,
de noble casa vinch,
peró cap joia tinch
per la grandesa!
Fillet, lo meu Fillet,
ton Pare es fusteret,
per ferte 'l braçolet,
sols té una serra.

LOS PASTORS

Hem vist un estel
que queya del Cel
á nostra encontrada;
al mitg de la nit
perfum hem sentit
de rosa boscana.

Mireulo, tan xich,
no té cap auell
que cante sa gracia,
posemshi minyons,
cantemli cançons
al so de la sardana.

Mireulo, tan xich,
res més que la palla;
pastors dels serrats,
dels nostres remats
portemli la llana.

Seguintne la llum
seguintne el perfume
que 'l cor embriaga,
pe 'ls àngels voltat
l' Infant hem trobat
á dins de l' estalla.

Per treureli 'l fret,
portemli un feixet
de llenya triada;
als roures y pins
dels boscos vehins
prenem una branca

Portal de Bellem
ab goig l' encendrem,
volantne la flama,
Es nit d' alegría ns,
donemnos les mans,
y falla la sardana.

Mercat de Gerona del die 23 de Dezembre

Especies	Mesures	Pessles
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	16'00
Mestall	"	13'50
Ordi	"	8'00
Ségol	"	15'00
Civada	"	7'50
Besses	"	12'00
Mill	"	12'00
Panis	"	15'00
Blat de moro	"	11'50
Llobins	"	8'50
Fabes	"	13'50
Fabó	"	14'50
Fassols	"	25'00
Monjetes	"	23'00
Ous	Dotzena	01'50

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Dimars 26 — St. Esteve.
Dimecres 27 — St. Joan apòstol y evàngelista.
Dijous 28. — Los Sants Ignocents.
Divendres 29. — St. Tomàs, bisbe de Cantorbery.
Dissapte 30. — La Trsl. de St. Jaume y Sta. Anisia.
Diumenje 31. — St. Silvestre y Sta. Coloma.
Dilluns 1. — LA CIRCUNCISIÓN DE NTRA. SA. St. Ceneu-
di y Sta. Eufrosina.
Dimars 2. — St. Macari y St. Espiritid.
Dimecres 3. — St. Daniel y Sta Genovava.
Dijous 4. — St. Tito y Sta. Dafrosa.
Divendres 5. — St. Telesfo y Sta. Emiliania.

Del 26 al 30 en la iglesia del Hospital de la Santa Cruz de Sant Martí.

